

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od ecuristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Čudna logika nemškega agitatorja g. Kalteneggerja.

I.

Ob svojem času smo poročali, da je gospod Kaltenegger, deželni glavar kranjski, ki je ob enem tudi državni uradnik, spisal in od gg. Schreyja, Dežmana in Gariboldija si potrditi dal, ter v imenu deželnega odbora ministru Taaffeju poslal nekov protest zoper peticijo kranjsko-slovenskih deželnih poslancev za razpust kranjskega deželnega zbora. Nemškutarska gospoda v Ljubljani so dolgo čakali, kaj jim bode odgovoril minister Taaffe, oni minister, katerega njih tovariši in politični sodružniki v svojem oficijalnem organu „L. Tagbl.“ dan na dan psujejo in zoper katerega demonstrirati so bili v Linc poslali tudi boreta barona Taufflerja, namestnika pri deželnem odboru. Ker jim pa minister nij ničesa odgovoril (toliko je uže podučen, da vé, da nij mogoče legalno in naturalno voliti, ako se tak vseh doseže, da vlada 5% Nemcev nad 95% Slovenci, kakor je grozoviti Lasserjev pritisk to na Kranjskem naredil), šli so jezni Kalteneggerjevci in so vtorek obelodanili v c. kr. uradnej, le od slovenskega kmeta in njegovih ediktov vzdrževanej, pa vedno od zdaj protivladne nemško-ustavoverne opozicije zlorabljenj in proti narodnej stranki hujšajočej „Laibacher Ztg.“ oni Kalteneggerjev spis, ki je bil kot deželnega odbora spis na ministra kot „protest“ poslan.

Iz tega Kalteneggerjevega polemičnega truda vidimo, da so nemškutarska ljubljanska gospoda bili močno indignirani. Resnica oči bode, to je znana stvar. Nobena resnica pa nij od sinekure plačevanega nemškega agitatorja in voditelja naših nemškutarjev gosp. Kalten-

eggerja bolj zapekla, nego očitanje slovenskih poslancev, da je zdanji kranjski deželni zbor nezakonit ali illegalen, ker nij svobodno voljen, ampak s podkupom in pritiskom, kar je vse v zboru z imeni in notarskimi akti dokazano bilo. To se ve, gospod Kaltenegger velja za jurista par excellence, in kako bi tak mož molčal, ko se govori o nepostavnosti. Nij zastoj advokat, da bi se braniti ne znal, če prav le po šegi grških sofistov. Zatorej gre g. Kaltenegger in v prvej vrsti ometava očitanje illegalnosti. On pravi: „Tak deželni zbor, ki je zboroval, ki je svoje posle opravil, in za nje dobil Najvišje priznanje in sankcije svojih sklepov, gotov je svoje legalne podloge“. Tako argumentira g. Kaltenegger in prosi ministra, naj pokara onih 16 poslancev, ki so se pritožili zoper nelegalnost kranjskega deželnega zbora.

Gospod nemški glavni agitator Kaltenegger morda misli, da je s tem res odbil očitanje illegalnosti, ali — on je le sam sebe po zobéh udaril, kakor Dežmanov slavi grabljar.

Gospod Kaltenegger naj odpre stenografični zapisnik prve seje deželnega zbora ljubljanskega leta 1871 od 14. septembra. Tam bode na 3. strani našel tudi svoje nemško ime podpisano pod famozno izjavo 13 nemškutarskih poslancev, v katerej on piše in pravi, da nehte vstopiti v zbor, ker je ta illegalen, in sicer zaradi tega, ker je ta zbor prej bil sklenil adresso na cesarja s prčšnjo za izpremembo ustave! Bolj neumnega argumenta nij bilo lahko najti, ali dober je bil za silo, ker družega nij bilo. Ali za argument tu ne gre. Pogledimo le Kalteneggerjevo doslednost. Kar je tebi prav, naj bo

meni prav. Tačas je dejal g. Kaltenegger, da ne vstopi v zbor, ker je illegalen. Denes zagovarja on zbor, da nij illegalen, ker je zboroval in ker je cesar njega sklepe sankcioniral.

Ali deželni zbor od leta 1871 je tudi zboroval in je tudi sklepal in cesar je njegove sklepe tudi sankcioniral. Pa vendar je Kaltenegger s tovariši dejal, da nij legalen. Če pa denes pravi, da zborovanje, sankcioniranje sklepov dela zbor legalnim, sam sebe in svoj izrek oméče. Logika je imela leta 1871. tista pravila, kot jih ima letos. Če je leta 1871 zbor illegalen bil kljub temu, da je zboroval in sklepal in so sankcionirani bili njega sklepi, — kar je faktum, tako tudi leta 1879 more biti illegalen (zaradi Hočevanjevih podkupov in uže stigmatiziranih in v zboru detajliranih pritiskov, katerih Kalteneggerjevci nijso mogli ovreči), more biti illegalen kljubu svojemu zborovanju itd. Mar velja postava in legalnost in zdrava logika le tačas, kadar Nemcem in nemškutarjem dobro v koš hodi? Nam se zdi. Oni prokleto malo vprašajo za konsekvenco, za enako pravico vsem, za logiko. Vse jim je jedno, da le morejo vrh dobiti nad Slovenci in da morejo našemu narodu krivico delati!

J. J.

Napredovanje Bolgarov.

Iz Rusije. [Izviren dopis.]

V svojem poslednjem pismu sem vam pisal, ka je Rusija svojo nalogo na slovenskem vshodu izpolnila pošteno in vspešno, kolikor je zaviselo od nje. Da moja sodba nij pristrastna, najbolj svedoči pismo necega Angličana v „Daily News“, priobčeno tudi v „Mosk. Vedom.“ pod naslovom „Bolgari in

Listek.

Potopisne črtice.

Z Dolenjskega. [Izv. dop.]

(Konec.)

Dalje sem odrinil poleg Dragatuša črez grdo in strmo Tančigoro v Stari trg mej Poljance. Uže mej potom sem jih v celih krdelih srečaval, ko so se vračali iz Črnomlja domov. To so vam pravi pravcati pravdaši, ki kakor neki tudi Izanci, samo zavoljo tega gre k sodnji, da čuje, kako se ta ali oni pravda. In res, nekateri je tako izurjen, da mu je težko priti do živega. Govoré Poljanci uže bolj srbo-hrvatsko narečje. Narodna noša jim je (moškim) sedaj po leti bele „gáče“ in „robáča“, za pokrivalo imajo rdečo kapico. Po zimi imajo še hlače iz belega sukna, in večidel črne suknje. Za obuvale imajo nizke črevlje, ki se spredaj zapletajo, kakor naših žensk.

Poljanske ženske imajo sedaj po leti belo krilo „robáča“, rokave, in se pokrivajo z robcem. Za obuvale imajo ob delavnikih „čarape“, to so iz volne spletene, do členkov segajoče nogavice. Po zimi imajo črez oblečene še suknji podoben „zabúneč“, samo da néma rokavov in sega blizu do kolena. Za obuvale imajo „čižme“ kakor naše ženske. Od svojih prednikov, — kakor jih popisuje tu rojeni slovenski pisatelj Jurij Kobe-Sodevski — so ohranili samo še narodni ples „kolo“, pri katerem se popevajo narodne pesni, in „pirovanja“ (ženitovanja). Vse drugo se je uže izgubilo, ker moške, ki hodijo od tod sploh na Nemško — pa tudi celo v Ameriko — prinašajo soboj tudi „nemško kulturo“. Ako vidiš ob nedeljah in praznikih kje od zunaj kakega takega „nemškarja“, bodeš mislil, da je Bog si ga vedi kakšen gospod. Obleko iz finega sukna po najnovejšem kroju vrezano; klobuk najnovejše mode; na rokah polno

prstanov in po prsih ima razpeljano zlato, pozlačeno (ali kako) verižico in v žepu (menda) tudi uro. No, iz lastnega premoženja si tega nij nakupil, ampak vzel pri židih gori na Nemškem na „puf“. Ako mu hoče potem kateri teh krivonoscev do živega priti, ker se ta, odkar je robo vzel, nič več ne prikaže, se urno zavaruje s tem, da hišo in posestvo prepiše na ženo. Za vso svojo robo, prodano nemu tacih „poštenjakov“ se žid potem samo enkrat — ali ako mu ljubo tudi večkrat — obriše pod svojim nosom, in s tem je plačan. Poleg družega slabega prinesli so iz Nemškega — našega in pruskega — razvado, da bi rad vsak nemški kramljaj, samo da zna. Nij torej čuda, ako je imel kandidat nemčurske stranke vselej le pri Poljancih svoje glasove. Ko bi mej Berlinom in Adrijo živeli sami Poljanci, uže davnaj bi bil Bismark sezidal na njih svoj most „bis zur Adria“. Hvala Bogu, da temu nij tako! Še več bi lahko po-

Turki", iz kojega zajemam najvažnejše: „Vse gre v Bolgariji očitno dobro. Rusi so deželo že zapustili, knez je prišel, novo ustanovljeni in urejeni departamenti bolgarski pridno delujejo, in narod je polen upanja na svojo bodočnost. V Bolgariji so izpolnjevali Rusi dobro, pošteno in dolgotrajno delo v preobrazovanju te dežele. Hladnokrvni in skeptični opazovalci priznavajo, da so skoraj vsi uradniki, vojni in civilni, prisilani ali puščeni po povelji carja zaradi praktičnega dela, da bi uredili Bolgarijo, izbrani bili predobro, in ka so izpolnili svojo nalogo vestno in prav. Osnovana je bila vojska, katera, kadar bode treba, pokaže se, kakor gre. Vse prebivalstvo se je poprijelo z veseljem orožja in učenja, rabiti ga v potrebnosti, in silno razviti se narodni duh z globokim prepričanjem, da bo skoraj nastopil čas, ko bode treba odbijati napade vraga, bistro predelava Bolgarijo v narod vojakov. Sedaj, ko so Rusi že odšli, zahteva pravičnost izjaviti, ka bi težko bilo pokazati, kako bi mogli Rusi svojo nalogo izvršiti bolj pošteno v obziru Bolgarov in glede Evrope.

„Novi vojni minister, general Parencev, zamenivši ruskega generala Golotarjeva, se visoko slavi. Poslednji, odpravivši se domov, bil je spokojen, trudoljuben vojak, o katerem se je v Evropi malo govorilo; pa organizacija bolgarske vojske je njegovo delo. Knez Dondukov-Korsakov imenoval je pred svojim odhodom 200 častnikov, koji so vsi dovršili vojno šolo v Sofiji. 60 izmed njih je prišlo za Balkan zaradi zamene tam vseh ruskih oficirjev.

„V vshodnji Rumeliji dela Bolgarov tudi niso slaba. Pa ker je turškega iga odrešena samo na polovico in ker turške horde vedno prežé na njenih mejah, da bi vrinole se v njo in razdrobile jo, njeni prebivalci se ve da še nájajo in še ne bodo skoro imeli óne zavesti polnega oskrbljenja, katera tako blagodejno vpliva na njihove severne, bolj srečne sobrate“.

Opisavši potem zlobne nakane Turkov in njihov zverski nprav, kojega vse nesreče poslednjih let niso zmehčile ni na kapljo, nasprotno globoko ukorenivša se mest v obistih bataških, slivenskih itd. gerojev, storila ga je še bolj neprimirnega in krvoločnega, vedno grozečega z železom in ognjem mirnim, trudoljubnim prebivalcem kak Rumelije tak i sosedsnje jej Macedonije; in ukazavši na turške komitete v Konstantinopli z revolucionarnimi nameni kak naglavni vir vseh prekucij in

roparstev v nadaljnej prihodnosti: dopis zopet obrača se k Bolgariji in sklepa svoje zanimivo poročilo s sledečimi besedami: „Da so Bolgari Rusiji hvaležni za vse, kar je ona storila za nje, je ravno tako razumno, kakor je pravično; pa prijetno mi je bilo prepričati se, da so tudi na angleške predstavitelje začeli gledati ne menj prijazno, čem v avstrijskih agentih povsod smatrajo svoje najnevarnejše vrage.“

Tako govori o ruske delavnosti v Bolgariji anglešk list, koji je s svojo brezpristranstvo v vsem, kar je zadevalo tak ne davno minolo borbo za pravo živeti po človeško slovanskega jugo-vshoda priboril si vsesvetno slavo — prekrasno spričevalo o našej „sebičnosti in verolomstvu“, o kojih tako mnogi vedo pripovedovati zapadni nemški in drugi žurnalisti „od duha peklenškega“, je nekoliko zapoznalo, pa svoje zanimivosti od tega nij izgubilo: óno je fakt, odnoseči se k prošlosti in svedoči o isto tacem faktu, a fakti so neizbrisljivi iz zgodovine narodov.

— r.

Rusko-nemški novinarski boj

še nij potihnil, nego postaje še silnej. Ruske „St. Peterb. Ved.“ piše ostro zoper Nemce in Bismarka in pravijo: „Evropa mora resno vprašanje razmotravati in voliti: ali mora obrzdati politiko, kakršno dela železni kancelar, ali vojno, ki bode v strahovitosti vse prejšnje tega stoletja presejala. Veljavni politiki sodijo, da je zdaj prišel čas, ko je železni kancelar doigral svojo rolo kot zapovednik vseh stvarij v Evropi. Na svetovno gledišče morajo stopiti človekoljubnejše moči, ki odgovarjajo zahtevam sedanjosti, ki ima za podlogo svobodo in napredek, ne pak reakcijo in nazadnjaštvo poleg nečiste pohlepnosti po osvojenjih, katera so nemškemu kancelarju tako priljubljena. Evropa nestrpljivo uže čaka trenutka, ko bode zopet okrepljena Francoska sklenila svoj račun z Nemčijo, kar se mora itak preje ali pozneje zgoditi. To mislé vsi, celo sam Bismark. Samo ob sebi se razume, da Francija takrat vojne z Nemčijo ne bode pričela tako brez glave, ne à la Napoleon III., in Rusija ne bode ponovila svoje napake iz leta 1870. Potem bode Francija, močna sè svojo svobodo, gotovo dobila in zgodovina bode knezu Bismarku baš tako časten prostor odredila, kakor se-

danskemu junaku. Jediní razložek mej njima bode samo časovna doba: jeden je namreč meni, drugi pak več časa figuriral. Politika krvi in železa bode v Evropi ponehala in države ne bodo morale vse svoje moči neplodno zapravljati v ohranjanju brezbrojnih množic vojnih krdel“.

To je gotovo odkritosrčna ruska beseda, ki bode nemškim novinarjem zopet stopila v kri in možjane.

Novine so rade sklepale, ka ie ta novinarski boj nastal mej Rusijo in Nemčijo iz osebnega mrženja obeh kancelarjev. „A. A. Z.“ pa temu oporekava in pravi, da sta bila Bismark in Gorčakov zmirom dobra prijatelja. Vrhu tega na Gorčakova uže več časa nij doma, in ie v Wildbadu, kjer se zdaj ne peča z vladnimi posli. Ali v obče — tako nadaljuje omenjeni časopis — se je kazal v ruskej vnanjej politiki v zadnjih letih poleg vladarjevega samega tudi upliv vojnega ministra Miljutina. Ta sovraži Nemce, kar je splošno znano, in ščuvanje zoper Nemce se v onih listih najbolj čuti, ki stojé pod njegovim uplivom. Miljutin zmirom misli na vojsko z Nemčijo, in on ne štédi nič tudi po zadnje vojski, ampak stalno vojsko je celo namnožil za 60.000 mož. Zakaj pak Rusija nalaga narodu toliko žrtva, nego iz prejšnjih razlogov?

Tedaj so se Nemci zdaj spravili tudi na ruskega vojnega ministra, ter njemu očitajo, da je on kriv vseh zdanih rusko-nemških časni-karskih buk. Vidi pak se iz vsega kakov strah imajo Nemci pred bodočnostjo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. septembra.

Dunajski oficijozí vlado Taaffejevo tako — neumno in slabo zagovarjajo, da mora človek le nevoljen biti. Ravno tako govoré, kakor da bi se imel grof Taaffe prav za prav sramovati konservativno-narodne večine v državnem zboru. „Mont. Revue“ zabavlja Čehom in Slovanom, konservativcem pa nazadnje pravi, da so le Nemcem, ustavovernim Nemcem, prihranjeni ministerski stoli, ki so še prazni. „To moremo za precej gotovo povedati, da govorica o poljskem naučnem ministerstvu nij samo prazna, temuč, da bode minister za nauk na vsak način Nemec. Mi smo ponosni dovelj, da trdimo, da mora avstrijsk naučni minister biti otrok nemške kulture.“ Tako govorjenje v oficijoznem listu je naravnost razžaljenje Slovanov, ki nečemo, da bi bili pod Nemci, ampak hočemo, da smo glede pravic poleg Nemcev in drugih v Avstriji. Mi nismo nikomur hlapci.

„Tagesbote aus Mähren“ pravi, ko govori o linškem shodu *ustavovernih* državnih poslancev, „ka se o sestavljenji kakšne državne stranke, stranke, ki bi priskočila v pomoč vladi, ki „je v največjej zadregi“ in ki se ne vé ganiti ni na levo ni na desno, odslej ne more več govoriti, kakor tudi ne, da bi kateri ud ustavoverne stranke vtopil v zdanje ministerstvo; dvomljivo je celo, jeli bosta mogla ostati tudi Stremayr in Korb po linškem strankarskem „veto“. Zlanji kabinet je koalicija prejšnjih opozicijskih strank, namerjena zoper ustavoverno stranko. Di se je to pokazalo, to je nasledek linškega shoda ustavovercev“. — (Nič bi ne dejalo, ko bi to res bilo.)

Pod naslovom „Dalmacija i novo ministarstvo“ piše *dalmatinski* „Nar. list“: „Na-

vedal, kako lep sad je obrodlia „nemška kultura“ pri teh Poljancih, toda neče se mi, naj bode dovelj, ker bi vse bilo le bob ob steno.

Dalje me pelje pot črez Kočevje in Ig nazaj proti belej Ljubljani. Kočevanje uže itak vsak pozna, ker ga menda nij kraja, da b ga ne bila zasledila njegova noga. Se vé, da tam, kjer mu največ nese njegov „gšeft“: „unter hundert“, „hoch oder nieder“ in „grad oder uograd“ tam si napravi svoj glavni šator. V okolico naredi le tu pa tam kak „ekskurs“.

M-stece Kočevje je skoraj najčedneje na celem Dolenjskem. Znamenit je le grad, kjer imajo c. kr uradi svoje prostore in „slavno znana“ Kuappova revna gimnazija kočevska. Koliko učencev se tu notri podučuje, mi ni znano, gotovo pa polovico menj nego v Kranji. Ako je torej prejšnje učno ministerstvo to odpravilo — iz varčnosti ali ka-li? — potem bi bilo moralo toliko prej zapreti óno v Kočevji, posebno, ako se pomisli, da ima dolenj-

ška stran svojo gimnazijo uže v Novem mestu. a Gorenjsko ne bode imelo posedaj nobene, če novo ministerstvo Gorenjcem gimnazije ne povrne (kar se bo najbrž zgodilo. Ur.)

Kdor še ne vé, kako so „arniki“ v sodčetu vloženi, to lahko skuša, ako se enkrat vozi v kočevske pošti. Po devet osob v enem ozkem vozu je vendar odveč!

Končno bi moral še katero reči o Izan-cih. V revolucionarnih letih 48 in 49 so pokazali znano svojo „korajžo“ v prvej vrsti s tem, da so Auerspergov grad oropali in opustošili, ter vsa pisma, celo gruntne bukve požgali. Drago jih je stalo. Tako je mnoga govorica o njih; da li je to tudi vse res, pisatelj teh vrstic tega ne vé, ker je bil takrat še „daleč notri v Jerihi“. Da pa imajo še danes posebno korajžo pretepati se, tega se lahko vsakdo sam prepriča — ako mu drago, — a učé nas tudi mnogovrstni ondodni poboji.

J.

glasili smo več u zadnjem broju, kako bi opasno bilo, kada bi novo ministarstvo imalo pri pameti samo Čehe a nebi se obazrilo i na ostale narodnosti Austrije, osobito pak na Hrvate i Slovence. Nego novo ministarstvo ima zadačom, da udovolji željam raznih narodnosti, i, pomiriv te narodnosti, učini Austriju jaku i veliku. S toga vida Dalmacija sa strane njegove zasluži osobitu pozornost, i radi njezinog položaja prema iztoku; i radi toga, što je ona za Austriju velike znamenitosti, bud da je uz Istru jedina avstrijska zemlja pri moru, te avtrijsko ime raznosi u daleke krajeve.

Kod nas je već narodna svijest probudjena: nek nova vlada udovolji njezinim zahtjevima. Sa narodnog gledišta možemo reći da svaka struka javne uprave kod nas boluje: svuda talijanstvo vlada; svuda nas ono, ne za to što je talijanstvo, već što je tuđe, muči, mori, ubija. Nek nam se pohrvate dakle učione i uredi: nek jednoč prestane ta golema nepravica, jedina na svijetu, da se narodu tuđim jezikom sudi, da ga se tuđim jezikom uči. Kako ćete da taj narod bude zadovoljan, kad mu se gazi što je niemu najsvetije? Dajte nam upravu, dajte nam škole narodnim duhom, narodnim jezikom; dajte nam ljude koji narod ljube, koji jezik poznadu; odalečite sve i svakoga, što proti nama, proti našem narodu, proti jeziku goji toliko predsuda, a i mrzi na naše svetinje.

Iz Sarajeva se poroča dne 2. sept.: Oba oddelka komisije za rekognosciranje **novopazarskega** okraja sta dospela denes v Plevlje. Jeden oddelek, ki ga vodi major Milinković, šel je proti Priboju ob Limu navzgor v Prjepolje in potem v Plevlje; drugi oddelek pod stotnikom Konradom črez Čajnicu tudi v Plevlje. Povsod je bila komisija, kjer so turške garnizije, sprejete z vojaško častjo in v Prjepolju prijazno tudi od prebivalstva. Prebivalstvo v Plevljah je bilo mrzlo. Bielega polja letos zaradi vojnih in uzrokov za oskrb ljevanje ne bodo zasedli, ali v Plevlje se bode postavila vojaška posadka. Komisija se bode baje v treh dneh vrnila.

Vnanje države.

Ruski car je prišel včeraj z veliko družino v Aleksandrovo na prusko mejo, kjer se je sešel z nemškim cesarjem Vilhelmom. Obedovala sta skupaj in si mejsobojne vizite naredila.

Pol. Corr. poroča iz **Carigrada**, da je turška vlada zahtevala od kneza Vgoridesa, guvernerja vshodnje Rumelije, naj odstavi 16 častnikov vshodnje-rumelijske narodne vojske, ker so pri nekem obedu sultana žalili. Knez Vgorides nij še izpolnil te zahteve. Mej mohamedanskim prebivalstvom se razširja neki oklic, ki kliče mohamedance, naj zgrabijo za orožje; v tem oklicu se pravi: „Nam Mohamedanom se zmirom krivica godi; nas nobeden ne varuje, a pomagajmo si sami. Kdor je zmagoval narode, države osvojeval in cele dele sveta ukrotoval, ta bode zdaj mogel tudi narodič kaznovati in prevzetno postalo rajo ukrotiti, katera je doslej mogla živeti zgolj iz naše velikodušnosti. Bratje, primite za orožje“. Aleko paša zahteva, da se pripravi za boj vseh 12 bataljonov vshodnje-rumelijske narodne vojske.

Sicer bi se pak turškemu sultanu bojazljivost laglje očitala, nego francoskemu princu Jérôme. Tako bil bi moral sultan sprejeti črnogorskega zastopnika Radonića uže 24. avgusta. Poprej ga je pa vprašal Savfet paša, v kakšnej opravi se bode predstavil sultanu, in Radonić je odgovoril, da naravno v narodnej črnogorskeji. Savfet je dejal pak potem, da v sultanovej palači nij potreba toliko orožja soboj, kolikor ga ima navadno vsak Črnogorec in kazal na to, da bi se sultan Radonića preveč ustrašil. No, Radonić se pa ozira bolj na šego svojih rojakov, in za to ga sultan še zdaj nij sprejel.

Na **Francoskem** so seje generalnih svetovalstev končane. Vlada nij kaj zadovoljna z njimi. Mnogo se jih je namreč oglasilo zo-

per Ferryjev predlož postav o nauku v šolah, mej temi je tudi nekaj republikancev. Zarad tega bode morda ona postava v senatu upor našla.

Glede **Egipta** sta se minole sobote Anglija in Francija zjedini tako-le: Likvidacijska komisija bode preiskala finančno položnje na podlogi poročila preiskovalne komisije od meseca aprila t. l. Ker so pa udje obeh komisij iedni in isti bodo tudi isti sklepi obstali. Nova komisija bode imela zakonodajno oblast in nie sklepi bodo veljali za zakone. Komisija bode obstala samo začasno. Pozneje imata kontrolorja francoski in angleški Blignières in Baring pooblastilo nadzirati vso upravo.

Dopisi.

Z Notranjskega 3. sept. [Izv. dopis.] Nekaj dnij je, kar sem obiskal Cerknico in okolico njeno. Tako se mi vedno „priklene duša“, kadar me pot pripelje v znamenito cerkniško dolino, vselej sem pošteno dobre volje tukaj mej njenimi domorodci. Letos se je svet posebno zanimival za te kraje; tudi v velikih avstrijskih in drugih listih čital si lahko „listke“ veselih turistov, notice učenjakov in druge take razprave. Prva zasluga je gotovo slavni antropolog, g. Hochstetter zato. Sicer je žalostno, da nam še le tuici izkopavajo zaklade in razkazivajo čuda in lepoto slovenske domovine. Skoraj popolno mi je znana mila domovina, zato je veruče, če trdim, da je izlet v cerkniško okolico za vsacega, ki si hoče kakov dan privoščiti, jeden najlenših izletov in partij. In kaj je še le čudovito jezero učenemu svetu! Kako lepa prihodnost smehtja se tej dolini, ako se uresničijo naše, ki se stavijo na križko jama itd.!

Kaj bi vendar trg in cerkniška okolica pridobila, da bi se prihod tujcev in domačinov vedno množil in množil! Naivejši interes je torej to, da se ti vabijo, pošteno sprejemajo, in kolikor mogoče zadovoljé; s tem se dela najbolja reklama.

Čul sem nekda sedé mej možmi, ki imajo tamo občinsko krmilo v rokah, o marsičem debatirati. Vsi so bili te misli, da bi bilo potrebno in koristno, da bi se znameniti kraj bolj in bolj razglasil in obiskoval. Rekali so možaki, da bodo skrbeli za dobre ceste, gladka pota, senčnata sprehajališča, drevored do jezera itd. Na noge torej, iz debate naj se preide na delo! Kapital bode nosil dobre obresti! In socialne razmere so v Cerknici vabljive za tuice. Domačin je dobrohoten, prijazen, postrežljiv. „Dober dan“ in nasmeš te križem pozdravlja, in ako si še tako tuj. In ne bó je milo temu kraju! Kakor smo čuli zadnji čas, našla se je izvrstna studenčnica. Bistvo, zdravo vodo dobi kmalu Cerknica.

K tacimi in jednacimi zunajnostmi, ki jih je treba za kraje, kamor zahaja človek rad počivat in se krepit, prištevamo tudi dobre snažne gostilne. V prvej vrsti je pa dobra gostilna, ki ne „odira“ prišlih tujcev, češ, „bog vé, bo še kedaj prišel, le po njem!“ Tako početje škoduje občnosti, in vsako dobro voljo podré! Naše gostilne so poštene! Iz ust družih in iz skušnje vem, da se v Cerknici vsacemu postreže „po domače“, in nadejam se lahko, da se tukaj ne bode nikdar uresničil pregovor: da človek mej jedjo apetit dobi. Videant consules!

Vsak domorodec mora želeti in delati na to, da se slava in poznanje domačih krajev razširja. Cerkniška dolina je bila do sedaj preveč pozabljena; ona zasluži, da jo bolj spoznavamo in obiskujemo. Ali ne čakajmo za

to tujcev! In kako lepa prilika podaje se bližnjim in daljnim 8. t. m., ker je po nedelji praznik! Kdor more naj ne zamudi priložnosti. Ravno imam „Slovenski Narod“ pred soboj: naznanja, da se odpre tudi ta dan slovesno „čitalnica“. In kakov program je to! Ne morem si lepšega umetniškega večera misliti, kakor tam, kjer koncertujejo: g. Lavričeva, Grbičeva, Grbič, kjer pojó cerkniški pevci i. d. Jezero je suho; kako zanimiva je ta ravnina, katero krije mesece in mesece voda, ki redi ribiča, lovca in kmetiča ljubega. G. K. nam bode dober vodja in razlagalec posebnosti; torej, a revoir! na jezeru in na večer pri „besedi“.

Izpod Doberče 1. sept. [Izviren dopis.] Radovljica napreduje. Pa naj zopet kdo ne misli da se šalim, ampak resnično je. Radovljica napreduje. V našem sicer prijaznem mestu je bilo do zdaj silno dolgočasno življenje. Nejednost je vladala v vseh krogih in to je bilo uzrok, da ni smo mogli nobene družbe skupaj spraviti, kjer bi se mogli pošteno zabavati. Temu se je novejšje čase v okom prišlo. Tako na pr. so sinovi prezgodaj umrlega velikega kupca Miroslava Homana ustanovili „omnibus“, kateri nas za nizko plačo prevaja po krasnem našem okraji. Tako smo naredili óno nedeljo izlet v bližnji Tržič. Bilo nas je veliko število, ki smo se peljali na lepo ozališanem vozu po cesti pod Doberčo, s katere je veličasten razgled proti belej Ljubljani in slavnemu Triglavu.

Prišedši v Tržič je šla majhena družbica naših na zgodovinski kraj, ki se imenuje „Hudičev most“ poleg Tržiča, drugi smo šli pa v gostilnico k Železnikarju, kjer smo se pri kupci ruinega vinca dobro zabavali. Ko nam je to vince odvezalo jezike, sem na veliko svojo radost mej gosti iz Radovljice opazil čiste značajo. „In vino veritas“, sem mislil in rad snamem klobuk z glave pred takimi možmi!

S socialnim približenjem bode kmalu zgnila óna mrzlota katera nas zdaj razdružuje in reklo se bode, da smo složni, prijatelji in bratje mej soboj, vsi vneti za domovino in narod.

Iz Idrije 3. septembra. [Izv. dopis.] Ko sem predvčeranjem obiskal necega prijatelja v Idriji, in sem si ogledal razmere idrijskega mesta nekoliko, sem zaletel na neki slučaj, kateri me je močno nemiril, da sem primoran seči po peresu, in naznaniti „Slovenskemu Narodu“ krivico, ki se mu godi v tem mestu. Prišel sem po naključji v neko gostilnico. Kmalu potem je prišel neki mož, ubogi mož, kateri se mi je v srce smilil zaradi njegovega uboštva, ki se mu je bralo na obrazu. Britko mi je začel tožiti o razmerah, ki ga tarejo, in naposled mi je začel tožiti o zdravnikih, kako postopajo z zvestim slovenskim narodom. Pripovedal mi je ubogi mož, kacega zdravilnega doktorja imajo v slovenskem mestu Idriji. Da pa morebiti g. doktor Baaz ne bode mislil in se izgovarjal, da se mi je mož morebiti zlagal ali preveč povedal, zato sem govoril z več nego desetimi osobami o njegovim postopanju. Ta doktor, ima kakor je znano „tolmača“, kadar ide k bolniku, za to ker je trd Nemec, Idriji pa kot trdi Slovenci nemški ne znajo.

Necega dné se je izrazil, ko je bil opozorjen zaradi svojega neznanja slovenskega jezika tako-le: „Ich brauche die slovenische Sprache nicht zu lernen, sollen die Leute die deutsche Sprache sich aneignen“. Tako se

delo s slovenskim narodom, ako iz davkov plačuje za tacega gospoda 1200 gld. in še stanovanje? Živo mi stopi v spomin želja vseh slovenskih rudarjev v Idriji, da bi g. dr. Jenko ali kakov drug tak domač zdravnik zopet kedaj se vrnil v slovensko Idrijo. G. dr. Jenko, ki je padel kot žrtev nemškutarskim intrigam, a la Šukle, Glaser i. t. d. je bil odpuščen, in namesto njega pride mož, ki hoče, da se slovensko ljudstvo prav zavoljo njega nauči tuje nemščine?!

Koliko doktorjev je narodnih in slovenskega jezika popolnem zmožnih, in ti morajo kruh pri tujih narodih iskati? Koliko jih je šlo iz naše dežele ven! Ali bode nova vlada še nadalje dopustila, da se bode taka glavna krivica delala slovenskemu narodu?!

K. V.

Domače stvari.

— (Kmetijska družba) je imela predvčeranjem sejo, v katerej je bil § 27. društvenih pravil tako spremenjen, da se naredi poseben odsek za konjerejo.

— (Kamniška narodna čitalnica) napravi v nedeljo 7. t. m. veselico s sledečim programom: 1. Hajdrih: „Mladini“, zbor. — 2. Hajdrih: „Pod oknom“, čveterospev. — 3. Dürer: „Zakletev viharja“, zbor. 4. „Slep nij lep“, šaloigra v 2. dejanjih. 5. Družbena zabava in ples. Vstopnina za ude 10 kr., za neude 30 kr. Začetek ob 8. uri zvečer. — K tej veselici prav uljudno vabi odbor.

— („Jadranski glasovi“) Antona Hajdriha so prišli na svitlo in se ravno razpošiljajo. Naprošeni so oni gg. naročniki dijaki, ki dotičnega iztisa svojega niso še prejeli in so sem ter tja na počitnicah, naj bi blagovolili poslati svoj naslov g. Val. Kosovelu v Črniče pri Gorici.

Razne vesti.

* (Dvoboj mej ženskama.) Dve deklici v New-Yorku Helena Manson in Jeny Landsham sta se skregali in na dvoboj pozvali. Mis Landsham je od svoje prijateljice dobila iz pištole kroglo v desno ramo in je rana tako huda, da bode dekle najbrž umrlo. Dve podučiteljici sta sekundantici bili pri dvoboju.

* (Tiskovni pogreški.) Po časopisih se često nahajajo tiskovni pogreški, ki so tako smešni, da bi človek skoraj mislil, ka niso nastali slučajno, nego iz stavčeve nagajivosti. Naj se prečita samo to-le notico, ki je zagledala beli dan v nekem časopisu: „Prečestiti pridigar Jonas Thomson se je v cerkvi sv. Andreja v Newyorku poslovil od velike množice poslušalcev. Ginjenega srca je povedal, ka mu je zdravnik svetoval, naj gre črez atlantiško morje in na francosko mlo zemljo zdraviti se. Ko je dal poslušalcem mnogo dobrih svetov, obrne v gorečej molitvi svoje oči proti nebu — in prične mahom dirjati po Beafit-Streetu. Tam so ga pobalini ujeli in mu privezali lonec črez glavo. Zdaj je divjal še bolj divje okolo, nego preje, a naposled pomeri neki policist nanj z revolverjem in ga ustrelil.“ — Kako je nastala ta pomota? Stavec je prelomil poročilo o pridigi in zraven dejal drugi konec poročila o nekem steklem psu.

Dunajska borza 4. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	66	gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	68	"	15	"
Zlata renta . . .	79	"	65	"
1860 drž. posojilo . . .	124	"	—	"
Akcije narodne banke . . .	821	"	—	"
Kreditne akcije . . .	256	"	50	"
London . . .	117	"	75	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	33	"
C. kr. cekini . . .	5	"	58	"
Državne marke . . .	57	"	75	"

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Štev. 5523.

(398—3)

Razpis.

Na c. kr. porodniške učilnici v Ljubljani je izpraznena služba asistenta in ob enem sekundarija v porodnišnici s 315 gold. letne remuneracije in 42 gold. škodnine za kurjavo in svečavo iz c. kr. učilniškega zaklada, poleg tega pa s prostim stanovanjem in 85 gold. letne remuneracije iz porodniškega zaklada.

Prošnjiki za to službo, katera se oddaje na dobo dveh let, ter se po dveletnem zadovoljnim službovanji še dvakrat po 1 leto podaljšati utegne, morajo biti samskega stanu, ter morajo dokazati, da so uže doktorji vsega zdravništva ali da so vsaj prvi rigorozum prestali, ali pa, da so kirurgi in porodničarji.

Prošnje, katerim so priloženi dotični dokumenti in dokaz zmožnosti slovenskega ali kakkega drugega slovanskega jezika v govoru in pisavi in z navedenim kakim dosedanjim službovanjem naj se pošljejo

do 15. septembra 1879

vodstvu c. kr. porodniške učilnice v Ljubljani.

Od deželne odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1879.

Vinorejci, trgovci z vinom in krčmarji

dobé za pretakanje vina iz jednega soda v drugi, in iz soda v klet pri

Karlu Karingerju

na mestnem trgu,

(413—1)

gumaste trobe
(Gummischläuche.)

Uporaba je prav priprosta: iz trobe se vzame zrak in vsled zračnega pritiska teče potem skozi vino. 1 meter trobe 9 1/2 m/m gld. 80 kr. 1 " " 13 m/m " 20 " 1 " " 16 m/m " 60 " 1 " " 16 m/m ovit s konopljo 1 " 40 " 1 " " 19 m/m " 60 "

Vnanje naročbe se točno izvršujó.

Trufci.
4. septembra:
Pri Stenau: Bach iz Dunaja. — Aufmuth iz Graca. — Paulus iz Kočevja. — Beer iz Zagreba. — Santreil iz Dunaja.
Pri Maillet: Kaiser iz Dunaja. — Hamisch iz Pešte. — Walsche iz Dunaja.
Pri bavarškem dvoru: Langer. Tennitz iz Dunaja.
Pri avstrijskem cesarji: Roje iz Gorice.

Pričetek šol

v mestnih ljudskih šolah v Ljubljani in sicer:

v I. in II. deškeje mestnej šoli, v mestnej dekliškeje šoli in v nunskeje dekliškeje šoli prične se šolsko leto 1879/80

dne 16. septembra 1879.

Vpisovanje zgodi se 13. in 14. septembra za I. mestno deško šolo v licejalnem poslopji, za II. mestno deško šolo v šolskem poslopji na Čojzovej cesti, za mestno dekliško šolo v redutnem poslopji, in za nunsko dekliško šolo v nunskem samostanu.

Mestni šolski svet v Ljubljani,

dne 1. septembra 1879.

(405—2)

Prvosednik: Laschan.

Dva učenca ali deklici

sprejeti se v Mariboru pri nekej uradniškeje rodbini v popolno obskrb in nadzorstvo

Odgovor da: A. Hribar v Mariboru, Pfarrhofgasse št. 11 v 1. nadstropju. (412—1)

Hiša na prodaj.

Hiša št. 8 v Rožnih ulicah, ki je posebno priprava za krčmarstvo in branjarijo, prodá se iz svoje volje. Natančneje ustmeno ali pismeno pové gospod Matevž Jevc, agent za užitninski davek v Višnjevgori na Dolenjskem. (295—10)

Naznanjam slavnemu občinstvu, da odprem svojo

pisarnico

dne 6. septembra t. l.

v Gorenjem Logatci v županovej hiši.

Uradne dni za idrijski sodnijski okraj objavim pozneje. (404—3)

Ignacij Gruntar,

c. kr. notar v Logatci.

„CONCORDIJA“

vzajemno-zavarovalna banka v Libercu

(Reichenberg) na Češkem,

ustanovljena leta 1867,

zavaruje proti škodi po ognju poslopja, hišno orodje, zaloge blaga in drugo premakljivo blago, poljske pridelke in klajo pod najugodnejšimi pogoji in po najnižjih tarifah. Škodo se točno izplačujejo. Oglasila k zavarovanju sprejema podpisani glavni zastop kakor tudi okrajni zastopniki po deželi. V Ljubljani, dne 1. septembra 1879.

Glavni zastop v Ljubljani,

na sv. Petra cesti štev. 73 nova.

Ignacij Valentinčič.

Naznanilo kranjske hranilnice.

Društvo kranjske hranilnice je v občnem zboru 2. t. m. sklenilo, obresti (ali interese) od hipotekarnih posojil, in sicer tako od uže intabuliranih kakor tudi od onih, ki se prihodnjič prištevajo

od 1. januarja 1880 počenši

od 6 na 5 1/2 0/0

znižati.

Vodstvo kranjske hranilnice.

V Ljubljani, 3. septembra 1879.

(411)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.